

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

4. V. fit perfectæ magnitudinis ac pulchritudinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Niceph.
Responsio.

4. d. 44. quæst. 1. artic. 3. dub. 6. Et Nicephorus libr. 1. cap. 30. ait Beatam Virginem, & Ioan. Euangelistam sanguinem è latere Christi manante religioso, & honorifice vasculo excepisse. Refert item Syluester in Rosa aurea, tit. 2. concion. in serm. 5. octauæ Paschæ vidisse se in antro S. Mariæ Magdalene vitrum plenum terra rubei coloris, quod Magdalena iuxta crucem impleuerat ex terra quam Christus suo sanguine rigabat: vt erat traditio: imo aiebant in parascue solere illum sanguinem ebullire. Et ibidem refert Magdalenam aliquando apparuisse Carolo II. Regi Siciliæ: & locum vbi reliquias quasdam seruatas reliquerat Narbonæ, ostendisse: inter quas erat vasculum terra & sanguine Domini plenum, Platina in Leone III. refert illum Pontificem iussisse Mantuam, vt sanguinem Domini videret, qui tunc miraculis erat illustris, eumque vidisse, & approbasse. Et ita hanc partem tenet vt probabilem. Bonauentura in 4. distinctio. 12. dub. 2. circa liter. Magistri. Et dubium non est, quin fidei non repugnet: possitque non improbabiler sustineri, saltem de parua sanguinis quantitate. Simpliciter tamen sententia Diui Thomæ est verisimilior: nam in primis forma substantialis sanguinis non conseruatur in illa materia, quia neque habet naturales ac necessarias dispositiones & causas, neque oportet perpetuum fingere miraculum. Vnde si quis vellet defendere manere huiusmodi sanguinem, vt probabilius loqueretur, dicere deberet manere quoad materiam quasi sub forma cadaueris sanguinis. Sed præterea neque hoc videtur asserendum, quia totus sanguis effusus in passione erat necessarius in corpore Christi resurgenti, & alias non erat sufficiens necessitas relinquendi partem eius, eamque aliunde supplendi. Quæ ratio maxime probat de notabili sanguinis quantitate. Nam de vna, vel alia gutta minus esset incommodi, quod aliquid manserit adhærens spinis, clauis, lanceæ, sudario, &c. vt in aliquibus reliquiis nunc etiam ostendi videtur. Quanquam ille color, qui in eis apparet, fortasse non sit sanguis quoad substantiam: sed solum color aliquis ex sanguine relictus. Addendum autem (si verum est aliquid sanguinis Christi in terris manere) illud iam non esse vnitum hypostaticè Verbo Dei, sicut supra de præputio dicebamus. Quia ille sanguis iam non est pars humanitatis Christi, neque in actu, neque in potentia, quia nunquam amplius coniungendus est corpori Christi. Vnde fit, vt iam nullum habeat ordinem ad humanitatem, seu animam, ratione cuius corpus in triduo mansit vnitum Verbo, vt Theologi docent. Et è contrario partes materiæ, quæ per continuam nutritionem resoluebantur ex corpore Christi, & nunquam erant iterum corpori coniungendæ, dimittebantur à Verbo, quia amittebant omnem ordinem ad humanitatem. Ergo idem est dicendum de sanguine, si quis fortasse adhuc in Ecclesia permanet. Et confirmatur, nam vnio hypostatica integra, & perfecta tantum est vna, quæ est ad humanitatem, & partes eius: sed hæc perfecta est in humanitate Christi, & consequenter in anima, corpore, & sanguine, quibus illa humanitas constat, ergo nihil aliud est vnitum hypostaticè Verbo diuino. Neque contra hoc obstat illud axioma: Quod semel assumpsit, nunquam dimisit. Intelligendum est enim de natura per se primo assumpta, & de iis, quæ pertinent ad eius veritatem, & integritatem: non vero de singulis materialibus partibus, vt etiam in superioribus sæpe diximus.

Obiectio.

Pius.
Responsio.

Dices, Ergo ille sanguis non est à nobis adorandus. Quia solum adoratur ratione vniionis. Consequens repugnat vsui Ecclesiæ, & diffinitioni Pijsecundi loco supra citato. Respondetur negando sequelam. Quia adorari potest propter præcedentem vniionem, & veluti contactum ad Verbum, & propter contactum etiam ad carnem Christi.

A

Virum Christi corpus resurrexerit perfecta magnitudinis, ac pulchritudinis.

Hactenus diximus de integritate, & complemento omnium partium corporis, reliquum est, vt de magnitudine, quæ ex singulorum membrorum quantitate, & omnium coniunctione confurgit, dicamus.

Primo itaque certum est, resurrexisse Christum in iuuenili ætate, in qua mortuus fuit, atque adeo habuisse corpus vt minimum eiusdem magnitudinis, cuius ante mortem fuit. Hoc docuit Aug. 22. de Ciuitat. c. 15. vbi ait, Christum & in iuuenili ætate, & in ea mensura corporis, in qua est mortuus, resurrexisse. Vnde Petrus Chrysologus ser. 82. dicit, mulieres introeuntes monumentum vidisse iuuenem, in quo significata est resurrectionis ætas. Potest etiam ex Evangelio colligi, in quo significatur, idem corpus, quod iacebat in sepulcro cum omnibus suis membris, ac tota quantitate resurrexisse. Ratione denique probatur. Quia status gloriæ est status optimæ, & vltimæ perfectionis, ergo hæc perfectio maxime tribuenda est corpori Christi, ergo etiam in magnitudine habuit debitam perfectionem, quam habet corpus in iuuenili ætate, quando & ad terminum augmenti peruenit, & nondum cæpit decrescere. Et confirmatur. Nam propter hanc causam creditur Adam creatus perfectæ magnitudinis, & in ætate iuuenili, vt Theologi docent in 2. disp. 17. cum August. 6. Genes. ad litteram, cap. 13. Ergo multo magis idem dicendum est de corpore Christi resurgenti.

Christus in
iuuenili ætate
resurrexit.
August.
Pet. Chrys.

August.

Secundo hic etiam certum est, resurrexisse Christum in ea quantitate totius corporis, & singulorum membrorum, quam naturali virtute suæ animæ, & facultatis autricis in toto tempore vitæ potuit acquirere. Probatur, quia ea est perfecta quantitas vniuersi humani corporis. Sicut enim Philosophi dicunt, vnāquamque naturam viuētem terminari maximam quantitatem, in qua conuenienter conseruari potest, & cum maxima perfectione connaturali sibi in illo ordine, ita intelligendum est, respectu animæ Christi dari posse corpus certæ quantitatis maximæ, quod illa anima commodissime informare, & gubernare posset, & ad omnem actionem eius organis, ac partibus vti. Hæc igitur quantitas corporis maximæ respectu huius animæ, censenda est perfecta quantitas eius, quia corpus est propter animam: ergo illa magnitudo corporis, quæ est animæ maxime accommodata, est etiam maxime perfecta in corpore humano. Sed huiusmodi est prædicta quantitas in corpore Christi, nam est illi maxime proportionata, & quasi adæquata. Rursus verisimile est vim actiuam animæ, & facultatem eius ad augendum corpus, esse proportionatam, seu æqualem virtuti informatiue, nam vna est, propter alteram. Ideo enim anime data est vis ad augendum corpus suū, quia potens est, illud informare, & sicut naturaliter appetit informare corpus, ita etiam appetit corpus proportionatum, & adæquatū: & ideo data est illi virtus, qua possit reducere in actum perfectum, acquirendo perfectam sui corporis magnitudinem. Et è contrario sicut in virtute informandi habet terminū, quia est finitæ perfectionis naturalis, ita & in virtute augendi corpus suum, quia similiter quo ad hoc virtus eius est finita: ergo terminus, seu perfectū corpus respectu vtriusque virtutis anime idē est. Quia vtraque virtus anime realiter eadem est, & in eadē perfectione fundatur, & prout ratione distingui possunt, vna ad alterā ordinatur. Ergo respectu animæ Christi illud est corpus perfectæ magnitudinis, quod naturaliter acquiri poterat per continuū augmentum, & naturalem animæ virtutem ac facta.

Moles corporis
Christi
resurgenti,
quantā.

eultatem: ergo tale corpus habuit corpus in resurrectione.

Ephes. 4. Et iuxta hanc conclusionem intelligunt multi locum illum Pauli ad Ephes. 4. *Donec occurramus omnes in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi.* Nam licet in sensu literali sermo sit de perfectione spiritali (vt ex contextu plane constat, & omnes fere interpretantur) tamen metaphora sumpta est ex perfectione corporali. Dicitur enim corpus perfectum, seu ætatis plene, quod peruenit ad summum augmentum, quod in progressu ætatis potest acquirere. Et hinc multi sumserunt occasionem interpretandi, seu potius accommodandi hunc locum ad perfectam magnitudinem, & ætatem corporum resurgentium. Nam corpus Christi habet plenitudinem ætatis in sensu à nobis explicato, illudque cetera corpora gloriosa imitatura sunt. Et vtramque interpretationem attigit Aug. 22. de Ciuitat. c. 15. vbi consequenter asserit (quod nostram conclusionem confirmat) vnumquemque beatum habiturum eam quantitatis mensuram, quam in iuuentute habuit, vel habiturus esset, si viueret. Ex quo familia sumpsit Anselm. in elucidario, & super Paulum ad Ephes. 4. Et eodem modo exponit illum locum D. Thom. hic, quamuis priorem literalem intelligentiam non excludat. De ætate etiam, ac profectu corporali exposuit Gaudens in responsione ad Paulum Diaconum circa illa verba Christi. *Quia Pater maior me est.* Et eam sententiam tradunt Theologi in 4. disp. 44.

Dubium. Ex his expeditur facile aliud dubium, quod hic oriri potest. An Christi corpus post resurrectionem fuerit eiusdem magnitudinis cum corpore mortali, vel maioris. Quod enim non fuerit minoris, necessario sequitur ex dictis, addendo, corpus Christi in hac vita non habuisse præternaturalem statum, vel augmentum vltra naturalem virtutem. Quod per se constat, præsertim cum nunquam vlla ægritudine laborauerit. An vero moles corporis resurgentis fuerit maior, videri potest dubium. Quia non constat, Christum in vita mortali cõsequutum esse maximam corporis quantitatem, quam naturaliter acquirere posset. Nam licet tempus ætatis eius fuit ad hoc sufficiens (omnes enim tam Theologi, quam Philosophi terminum augmenti ad summum extendunt vsque ad trigessimum annum) tamen non semper in eo tempore acquirit aliquis summam quantitatem naturaliter possibilem. Possunt enim vel impedimenta occurrere, vel non applicari tanta materia, quanta ad plenum augmentum esset necessaria. Et hæc vltima causa potuit in Christo locum habere, quia ieiunijs corpus macerabat. Nihilominus Aug. Anselm. D. Tho. & alij existimant, corpus Christi in hac vita peruenisse ad perfectum suæ quantitatis augmentum, & ideo in resurrectione non maioris sed eiusdem magnitudinis fuisse. Et est hoc verisimilius, quia Christi corpus fuit optime temperatum, & semper perfecte sanum, & in ratione viuendi Christus fuit moderatissimus. Vnde licet abstineret à cibis, qui delicias afferrent: tamen credendum est illis vsum, qui & valetudini, & augmento corporis deservirent. Quod si ob cibi parcitatem motus

Responsio. Magnitudo corporis Christi gloriæ eadem quæ in corpore mortali.
Aug.
Anselm.
D. Thom.

augmenti remissior fuit, tamen tempus vite, ac ætatis fuit sufficiens, vt in eo posset ea tarditas compensari. Nam virtus, & facultas augmentatiua semper duravit in sua virtute & efficacia. Et ideo diuturniori tempore potuit perficere motum suum, si fortasse ob defectum materiæ in breuiori non potuit. Et hoc maxime videtur intelligendum quoad corporis staturam, & ossium, ac similitum partium magnitudinem, quæ sicut difficilius acquiritur, ita stabilius persenerat, & ex ea potissimum pendet totius corporis magnitudo. Alia enim quantitas, quæ corporis crassitie consistit, & facile acquiritur, & deperditur, deficere potuit aliqua ex parte in mortali corpore Christi: in corpore autem glorioso est

A in perfecta mensura, prout ad optimam corporis dispositionem, maximamque pulchritudinem conferre potest.

Vnde ex his etiam constat, Christi corpus in resurrectione fuisse eiusdem figuræ, ac formæ, cuius antea fuit. Nam hæc confurgit ex magnitudine, & figura singulorum membrorum, eorumque compositione: sed magnitudo fuit eadem (vt ostensum est) figura autem singulorum membrorum, eorumque compositio optima fuit in corpore Christi ab initio conceptionis suæ, vt late diximus in priori tomo, disput. 32. sect. 2. Et ex dictis eo loco constat, corpus Christi gloriosum esse pulcherrimum. Nam si hanc perfectionem habuit in corpore mortali (vt ibi ostendimus) multo magis in glorioso. In quo, sicut eandem formam habuit, ita & eundem nativum colorem, qui ex eodem corporis temperamento nascitur. Quæ omnia in statu gloriæ sunt in summa perfectione naturali, quam habere possunt, & ex eis perfecta naturalis pulchritudo confurgit.

Vna vero superest dubitatio. Nam sequitur ex dictis, corpus Christi futurum esse maximum omnium, vel positine, vel saltem negatiue, vt scilicet, nullum sit maius illo. Consequens est falsum, teste Aug. loco supra citato. *Alias* (inquit) *peribit de mulierum corporibus plurimum: cum ipse nec capillum periturum esse promiserit.* Ac si diceret, plures Sanctos habuisse in hac vita corpora grandioris quantitatis, quam Christum, ergo etiam in patria excedent in quantitate corporum, quia non sunt illa priuadi. Prima vero sequela probatur. Quia anima Christi et in naturalibus est omnium perfectissima, ergo de se potens est ad informandum corpus maioris, aut saltem tantæ magnitudinis, quam quævis alia anima. Atque eadem ratione habet tantam virtutem naturalem agendi corpus, quantum habet qualibet alia anima: ergo si habet maximum corpus sibi proportionatum, & suæ virtuti adæquatum, habebit etiam maximum corpus in tota specie humana. Respondetur idem argumentum fieri posse de corpore Christi mortali, quod scilicet in hac vita debuerit peruenire ad maius augmentum, quam omnia alia humana corpora: cum tamen certo constet, non ita fuisse. Quapropter necessario videtur dicendum ex maiori animæ perfectione, simpliciter non sequi, quod natura sua requirat maius corpus, sicut neque etiam sequitur quod requirat corpus robustius ac fortius. Non enim semper vires spirituales corporalibus commensurantur: perfectio autem animæ in ordine ad spirituales actus considerata est, & ideo tale corpus requirit, & suæ virtuti adæquatum, vt melius deservire possit ad spirituales functiones. Hinc fit, vt licet anima sit perfectior: corpus tamen habeat ita dispositum, vt non possit ad tantam magnitudinem crescere, quantum alia humana corpora. Et ideo ad argumentum negatur sequela, quæ in rigore non est bona propter causam assignatam. Quamuis de corporibus aliorum beatorum controuersia sit, an sint futura æqualia, vel inæqualia corpori Christi, quam quæstionem infra quæstione 56. attingimus.

SECTIO V.

Vtrum in corpore Christi resurgentis fuerint omnes facultates animæ vegetantis.

R Atio dubij esse potest, quia actus huius animæ non erant futuri in Christo per resurrectionem. Nam in illud corpus etiam conuenit, quod Paul. dicit 1. Cor. 15. *seminatur corpus animale, surget autem spirituale: & quod Christus dixit Matth. 22. Neque nubent neque nubentur, sed erunt sicut Angeli Dei in celo.* Et patet, quia actus huius animæ non sunt sine materiali alteratione, & aliquali corruptione, vel aggeneratione par-

Pulchritudo corporis Christi quanta.

Dubium.

Aug.

Moles corporis Christi gloriosum omnium maximam.

Responsio.